

Ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí

Obdobie vykonania ex post hodnotenia (kalendárny polrok): 1. polrok 2023

Gestor právneho predpisu: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu: Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na ex ante štádium² hodnoteného právneho predpisu:
Regulácia č. 23: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/9758/>
Regulácia č. 28: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/22291/1>
- Číslo legislatívneho procesu hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
Regulácia č. 23: N/A
Regulácia č. 28: [LP/2017/504](#)
- Číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
Regulácia č. 23: [1381](#) (2. volebné obdobie NR SR)
Regulácia č. 28: [664](#) (7. volebné obdobie NR SR)

Ex post hodnotenie:

- ☒ ~~regulácie~~/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

² Bližšie informácie sú uvedené na str. 8 Metodického postupu pre ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktorý tvorí prílohu tohto formuláru.

9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií³

Tabuľka č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií):

Č. regulácie v Registri ex post	Dôvod zaradenia do Registra ex post JM 10.3.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Rozdiel v €
28	d)	Povinnosť zasielať evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia zamestnávateľom do Sociálnej poisťovne	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, § 231 ods. 1 písm. j)	210 458	-	-
23	d)	Oznamovacia povinnosť zamestnávateľa pri pracovnej neschopnosti do 10 dní	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, § 231	526 145	-	-

³ Na systematické ex post hodnotenie sú podľa bodu 10.3 jednotnej metodiky zaradené regulácie, pri ktorých:

- a) negatívne vplyvy regulácie na podnikateľské prostredie boli v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, vypracovanej po 1.6.2021, podhodnotené, resp. neboli zhodnotené vôbec, alebo pozitívne vplyvy regulácie boli nadhodnotené,
- b) ide o poslanecký návrh zákona, ktorý zvyšuje náklady podnikateľského prostredia, alebo znižuje jeho konkurencieschopnosť,
- c) ide o neodstránený rozpor so zástupcami zamestnávateľov v medzirezortnom pripomienkovom konaní,
- d) ide podnet z podnikateľského prostredia, vyplývajúci z aplikačnej praxe.

Plné znenie kritérií zaradovania je uvedené v bode 10.3 jednotnej metodiky.

Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante):

EX POST										EX ANTE	EX POST - EX ANTE
Č. reg.	Dôvod zaradenia do Registra ex post JM 10.3.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia (číslo, §, ods.)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. Subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnikateľa v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
28	d)	Povinnosť zasielať evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia zamestnávateľom do Sociálnej poisťovne	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov § 231 ods. 1 písm. j)	01.01.18	Zamestnávateľia	191 000	600 000	1	210 458	-	-
23	d)	Oznamovacia povinnosť zamestnávateľa pri pracovnej neschopnosti do 10 dní	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, § 231	01.01.04	Zamestnávateľia	191 000	600 000	3	526 145	-	-

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP <i>(nahraďte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 2)</i> Regulácia č. 23 (1. polrok 2023) Oznamovacia povinnosť zamestnávateľa pri pracovnej neschopnosti do 10 dní. Regulácia č. 28 (1. polrok 2023) Povinnosť zamestnávateľa zasielať evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia do Sociálnej poisťovne.
Uveďte spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie: Ex ante náklady neboli pre hodnotené regulácie kvantifikované. Kvantifikácia ex post vplyvov bola uskutočnená na základe údajov poskytnutých Asociáciou priemyselných zväzov a dopravy a následne rozšírená na celé podnikateľské prostredie na základe kvalifikovaného expertného odhadu. Pre kvantifikáciu boli použité nasledovné údaje: Regulácia č. 23: - počet dotknutých subjektov: 600 000 - administratívne náklady: 3 min. vo frekvencii 2x ročne Regulácia č. 28: - počet dotknutých subjektov: 600 000 - administratívne náklady: 5 min. vo frekvencii 3x ročne Celkové náklady podnikateľského prostredia boli pre reguláciu č. 23 vyčíslené vo výške 210 458 eur a pre reguláciu č. 28 vo výške 526 145 eur.
Uveďte zdroj počtosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete): Údaje použité pri kvantifikácii ex post nákladov vychádzajú z dotazníka, ktorý nám zaslala Asociácia priemyselných zväzov a dopravy. Konkrétne pri regulácii č. 23: 1. Uveďte náklady, ktoré Vám hodnotená regulácia spôsobuje: a) Ekonomické náklady Pri plnom spracovaní ePN pri HPP tj. SP + ZP – cca 15 min. trvá 1 ePN - 3,88 eur / 1 PN Pri spracovaní ePN pri HPP voči ZP – cca 5 min. trvá 1 ePN - 1,30 eur / 1 PN b) Časové náklady - uveďte osobitne čas potrebný na prípravu a oznámenie pracovnej neschopnosti zamestnanca zdravotnej poisťovni (1 oznámenie / min.): Celkový čas na spracovanie PN (SP + ZP) odhadujeme približne na 15 minút Za ZP môže ísť o rozsah 5 minút bez prípadných opráv

c) Iné

2. Uveďte výšku Vašich nákladov spojených s prípravou a oznámením pracovnej neschopnosti zamestnanca zdravotnej poisťovni a popíšte spôsob, akým ovplyvňuje regulácia výšku týchto nákladov:

Z pohľadu celej APZD (cca 200 tis. zamestnancov na HPP) sú ročné náklady:

Pri plnom spracovaní PN: 713.920 eur

Pri spracovaní PN voči ZP: 239.200 eur

3. Uveďte koľko oznámení o pracovnej neschopnosti zamestnanca zdravotnej poisťovni ročne pripravujete a zasielate?

Na základe dát z členskej základne odhadujeme, že:

HPP – na každých 100 ZC odhadujeme približne 92 PN ročne

(Dohody – na každých 100 dohodárov odhadujeme približne 24 PN ročne)

Pri regulácii č. 28 nám boli poskytnuté nasledovné údaje:

1. Uveďte náklady, ktoré Vám hodnotená regulácia spôsobuje:

d) Ekonomické náklady (ročné)

Spracovanie 1 ELDP – 0,77 € / 1 ELDP, na každých 100 zamestnancov je to suma 70,84 eur.

- e) Časové náklady - uveďte osobitne čas potrebný na vyplnenie a odoslanie evidenčného listu dôchodkového poistenia (1 list / min):

- v elektronickom formáte

1 ELDP / 3 min pri kvalitných systémových nastaveniach

- v papierovom formáte

Máme za to, že papierová podoba ELDP od roku 2016 nie je možná a sama SP elektronickú podobu vyžaduje, ak žiadajú o úpravu ELDP z dôvodu rozdelenia VZ.

2. Uveďte sumu Vašich nákladov spojených s vyplnením a odoslaním evidenčného listu dôchodkového poistenia a popíšte spôsob, akým ovplyvňuje regulácia sumu týchto nákladov:

Celková suma za APZD (cca 200 tisíc zamestnancov) je 141.680 eur.

Uveďte dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post):

Ak je rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post), vysvetlite dôvod rozdielu. Zároveň vysvetlite rozdiely v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch.

Pre hodnotené regulácie neboli v ex ante fáze vyčíslené náklady podnikateľského prostredia. Z uvedeného dôvodu nevznikol rozdiel medzi nákladmi.
Uved'te vysvetlenie rozdielov v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch: <i>Ak v ex ante fáze nie sú vypočítané náklady na celé podnikateľské prostredie, tak uveďte „0“.</i> <i>Ak niektoré náklady regulácie nie sú predpokladané v ex ante fáze vôbec, tiež uveďte „0“ a uveďte prečo.</i>
Pre hodnotené regulácie neboli v ex ante fáze vyčíslené náklady podnikateľského prostredia. Z uvedeného dôvodu nevznikol rozdiel v počte dotknutých subjektov.
Uved'te dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
Gestor neidentifikoval vznik nepredpokladaných nákladov.

9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi

Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:
K oboom hodnoteným reguláciám sa uskutočnili verejné ex post konzultácie a cieľové ex post konzultácie. Verejné ex post konzultácie: - v trvaní od 15. februára 2023 do 17. marca 2023; - vykonané formou zverejnenia dotazníka na stránke MPSVR SR; - zúčastnené podnikateľské subjekty: žiadne Cieľové ex post konzultácie: - cieľové oslovené podnikateľské subjekty: - o Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR, Nevädzová 5, 82101 Bratislava, IČO: 17316561; - o Republiková únia zamestnávateľov, Einsteinova 19, 85101 Bratislava, IČO 30854105; - o Asociácia priemyselných zväzov a dopravy (APZD), Lamačská cesta 3C, 84104 Bratislava, IČO 50027514. Vykonané formou zaslania dotazníka mailom zo dňa 15. februára 2023 a 17. februára 2023. Doručená odpoveď od cieľové oslovených podnikateľských subjektov: - o Asociácia priemyselných zväzov a dopravy (APZD), Lamačská cesta 3C, 84104 Bratislava, IČO 50027514. Následne sa na pôde MPSVR uskutočnili so zástupcami APZD dve kolá rokovania, k druhému rokovaniu boli prizvaní aj zástupcovia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR) a Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI).
Vznesené pripomienky účastníkov voči hodnoteným reguláciám:
Regulácia č. 23 <u>Znenie podnetu z podnikateľského prostredia:</u> Zamestnávateľ má pri pracovnej neschopnosti zamestnanca povinnosť informovať o tomto zdravotnú poisťovňu a od 10. dňa povinnosť prechádza na Sociálnu poisťovňu. Odporúčame prehodnotiť dané rozdelenie povinností, či by nebolo efektívnejšie, aby ju vykonávala od prvého dňa len Sociálna poisťovňa. <u>Pripomienky vznesené v rámci ex post konzultácií:</u> Zamestnávatelia sú povinní oznamovať zdravotným poisťovňam počas dočasnej pracovnej neschopnosti (DPN) svojich zamestnancov skutočnosť, že majú nárok na náhradu príjmu počas

prvých desiatich dní trvania dočasnej pracovnej neschopnosti. Je to tak z dôvodu, že zamestnanec, ktorý má nárok na náhradu príjmu počas trvania DPN, sa v tomto období stáva poistencom štátu, t. j. dochádza k zmene platiteľa poistného na zdravotné poistenie.

Zároveň § 231 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení ukladá zamestnávateľom ďalšie oznamovacie povinnosti voči Sociálnej poisťovni, ktorá ich potrebuje k výkonu sociálneho poistenia z dôvodu vyplácania nemocenskej dávky zamestnancom pri DPN trvajúcej dlhšie než 10 dní.

V praxi to znamená, že zamestnávatelia pri spracovávaní DPN oznamujú k jednej DPN informácie dvom rôznym subjektom, čo považujú za nadbytočné a administratívne náročnejšie.

Regulácia č. 28

Znenie podnetu z podnikateľského prostredia:

Zamestnávatelia sa domnievajú, že všetky potrebné informácie týkajúce sa zamestnanca zasiela v priebežných mesačných výkazoch Sociálnej poisťovni. Tieto údaje potom v súčte po rokoch zasiela opätovne vo forme evidenčného listu dôchodkového poistenia (ELDP). Zamestnávatelia preto odporúčajú prehodnotiť danú povinnosť.

Vznesené pripomienky účastníkov voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi:

Regulácia č. 23

Súčasnú povinnosť zamestnávateľov oznamovať zdravotným poisťovniam pracovnú neschopnosť zamestnancov považujú za nadbytočnú. Ako dôvod uvádzajú skutočnosť, že zdravotná poisťovňa nie je poskytovateľom dávky nemocenského poistenia, a nevidia dôvod, prečo NCZI potrebuje informáciu o DPN. V prípade štatistických dát, alebo potvrdenia platieb voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti zastávajú názor, že zdrojom nemá byť povinnosť zamestnávateľa, ale kontrolné mechanizmy jednotlivých zdravotných poisťovní. Elektronizáciou PN (ePN) je Sociálna poisťovňa zdrojom informácií aj pre zamestnávateľov, plná elektronizácia je povinná od 1.6.2023, čím sa povinnosť zamestnávateľov podľa ich názoru stane plne nadbytočnou, navyše ani evidencia vedená zamestnávateľmi nie je dokonalá – zamestnanec PN neoznámí, PN je vystavená chybné a pod.

Regulácia č. 28

Súčasnú povinnosť zamestnávateľov predkladať ELDP považujú za nadbytočnú, ale zároveň si uvedomujú, že niektoré dáta poskytujú Sociálnej poisťovni len na ELDP.

Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov - návrhy na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:

Regulácia č. 23

1. Predstava zástupcov APZD a zároveň pôvodný podnet zástupcov zamestnávateľov na úpravu danej regulácie je taký, že pri spracovávaní jednej DPN, by oznámili všetky potrebné údaje Sociálnej poisťovni, ktorá by ďalej potrebné informácie posielala zdravotným poisťovniam (sprostredkované prostredníctvom NCZI). V danom prípade by bolo potrebné upraviť zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a novelizovať súvisiace právne predpisy vo vecnej pôsobnosti MZ SR.
2. Alternatívne navrhujú zmenu súčasnej oznamovacej povinnosti voči zdravotným poisťovniam na tzv. negatívnu oznamovaciu povinnosť. Zamestnávatelia by podľa tohto návrhu oznamovali údaje o DPN len tých zamestnancov, ktorým nevzniká nárok na náhradu príjmu pri DPN a u všetkých ostatných by platila domnienka, že nárok na náhradu príjmu pri DPN vznikol. Nakoľko podľa vyjadrenia APZD je neporovnateľne vyššie zastúpenie zamestnancov, ktorým nárok na náhradu príjmu pri DPN vznikne oproti tým, ktorým nárok nevznikne, takéto tzv. negatívne oznamovanie by bolo pre zamestnávateľov významne menej

administratívne náročné. V danom prípade by bolo potrebné novelizovať len súvisiace právne predpisy vo vecnej pôsobnosti MZ SR.

Regulácia č. 28

Zástupcovia APZD navrhujú chýbajúce údaje doplniť na mesačný výkaz a následne zrušiť ELDP. Uvedomujú si, že takýto postup si vyžiada aj nárazové a hromadné vyplnenie ELDP za obdobie dôchodkového poistenia od roku 2004 (ak zamestnanie trvalo bez prerušenia) do zrušenia ELDP. Poukazujú tiež na to, že okamžitá zmena by bola technicky náročným procesom, ktorý si vyžiada zmenu informačných systémov Sociálnej poisťovne a aj zamestnávateľov. Alternatívne sa prikláňajú aj k názoru, že ak nebude možná okamžitá zmena, je potrebné k cieľu sa dopracovať postupne.

Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov – návrhy na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:

Ani pri jednej z hodnotených regulácií nie je možné upraviť aplikačnú prax bez predchádzajúcej úpravy súvisiacich právnych predpisov.

Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny v právnych predpisoch:

Regulácia č. 23

Postoj gestora k podnetu z podnikateľského prostredia:

V súčasnosti nemá žiaden subjekt povinnosť zasielať Sociálnej poisťovni potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnancov, ktoré trvali menej ako desať dní. Túto povinnosť má zamestnávateľ iba v prípade, ak pracovná neschopnosť trvá dlhšie. Z uvedeného dôvodu je požiadavka, aby Sociálna poisťovňa informovala zdravotnú poisťovňu o pracovnej neschopnosti zamestnancov trvajúcej menej ako desať dní, v súčasnosti nevykonateľná a uvedenú povinnosť môže plniť len zamestnávateľ.

Od 1. mája 2023, keď všetci lekári budú mať povinnosť potvrdzovať dočasnú pracovnú neschopnosť elektronicky, bude mať Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) aj Sociálna poisťovňa informácie o obdobiach všetkých dočasných pracovných neschopností. Zatiaľ majú jedinú plnohodnotnú evidenciu dočasných pracovných neschopností do desať dní iba zamestnávatelia. Sociálna poisťovňa má vytvorenú elektronickú výmenu údajov s Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, nie však s jednotlivými zdravotnými poisťovňami. Úrad následne poskytuje informácie príslušným zdravotným poisťovňam (Sociálna poisťovňa nemá vedomosť o zdravotnej poisťovni poistenca). Na realizáciu navrhovaného opatrenia by bola potrebná aj zmena § 11 ods. 7 písm. m) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení. Poskytovanie údajov o dočasnej pracovnej neschopnosti zdravotným poisťovňam by malo byť zabezpečené priamo z databázy NCZI, s ktorou sú zdravotné poisťovne vzájomne prepojené, nakoľko informácia o dočasnej pracovnej neschopnosti je najprv zaznamenaná v NCZI a až následne exportovaná do Sociálnej poisťovne. Uvedené je možné realizovať, až po spustení plnej funkčnej prevádzky elektronizácie dočasnej pracovnej neschopnosti (v zmysle zákona účinného od 1. júna 2023).

Regulácia č. 28

Postoj gestora k podnetu z podnikateľského prostredia:

Zrejme ide o evidenčné listy dôchodkového poistenia (ELDP), ktoré zamestnávatelia predkladajú podľa § 232 a 290 zákona č. 461/2003 Z. z. a ktorými sa preukazujú údaje nevyhnutne potrebné na vypočítanie sumy dôchodku. Rozsah uvádzaných údajov nie je plne identický s údajmi uvádzanými v mesačných výkazoch poistného (MVV/VPP) a tiež je iná frekvencia ich predkladania, na rozdiel od MVV/VPP sa zasielajú, nie mesačne, ale iba z dôvodu ukončenia poistenia/zamestnania alebo z dôvodu uplatnenia nároku na dôchodkovú dávku.

Okrem rozšírenia MVP/VPP o údaje, ktoré sa dnes uvádzajú na ELDP, by sa vyžadovalo vykonať aj ďalšie zmeny, ktoré by predstavovali zásadnú zmenu informačných systémov Sociálnej poisťovne, ale aj zmenu príslušných softvérov zamestnávateľov. Tiež by sa rozšíril rozsah údajov mesačne predkladaných údajov, keďže MVP/VPP je potrebné predkladať mesačne.

Rovnako by sa zvýšil počet opravných výkazov, ktoré zamestnávatelia podávajú v súčasnosti len do právoplatnosti rozhodnutia na dlžné poistné, tzn. pred po uplynutí 1 roka. Zmeny v údajoch, ktoré sú potrebné na dôchodkové účely, sú v súčasnosti už spravidla zapracované v ELDP, a preto nie je potrebné ich osobitne oznamovať.

Od roku 2016 zamestnávatelia využívajú možnosť elektronického zasielania ELDP, kedy využívajú možnosť zasielania ELDP plne automaticky zo mzdového programu zamestnávateľa.

Zastávame názor, že zrušenie povinnosti zasielania ELDP by mohlo predstavovať problém v aplikačnej praxi a pozitívny efekt takejto zmeny na administratívnu záťaž zamestnávateľov by bol viac ako diskutabilný a preto zrušenie povinnosti zasielania ELDP neodporúčame.

Vyjadrenie gestora k pripomienkam z ex post konzultácií:

Pôvodný návrh zamestnávateľov, ktorý smeroval k odstráneniu oznamovacej povinnosti zamestnávateľov voči zdravotným poisťovniam o DPN zamestnancov, ktorým vznikol nárok na náhradu príjmu a jej prenos na Sociálnu poisťovňu od prvého dňa vzniku DPN považuje MPSVR SR nerealizovateľný z viacerých dôvodov. Sociálna poisťovňa nedisponuje údajmi o vzniku DPN počas prvých desiatich dní DPN ani údajmi o zdravotnej poisťovni poistencov. Iba zamestnávateľ disponuje údajmi o DPN svojich zamestnancov počas prvých desiatich dní a zároveň má vedomosť o nároku na náhradu príjmu pri DPN. MPSVR SR považuje za neprípustné, aby Sociálna poisťovňa disponovala citlivými informáciami, ktoré nesúvisia s výkonom sociálneho poistenia, navyše viackrokový prenos dát (zamestnávateľov – Sociálna poisťovňa - Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou – zdravotná poisťovňa) by bol neefektívny. **S uvedeným návrhom MPSVR SR zásadne nesúhlasí.**

S ohľadom na povinnosť lekárov potvrdzovať DPN elektronicky od 1. júna 2023 (s výnimkou lekárov špecialistov, pre ktorých bude povinnosť potvrdzovať DPN elektronicky od 1. januára 2024) sa počas konzultácií rokovalo o možnosti poskytovania údajov o DPN zamestnancov zdravotným poisťovniam priamo z databázy NCZI, s ktorou sú zdravotné poisťovne vzájomne prepojené. V ďalšom kole konzultácií sa uskutočnilo rokovanie za účasti zástupcov MZ SR a NCZI, na ktorom sa účastníci zhodli, že **uvedený spôsob výmeny dát nie je možný**, nakoľko NCZI nedisponuje a ani v budúcnosti pri plne funkčnej ePN nebude disponovať informáciami o zamestnávateľovi zamestnanca, nakoľko cez NCZI zašifrované údaje o DPN zamestnanca len prechádzajú ďalej do systému Sociálnej poisťovne. Prístup k informácii o zamestnávateľovi zamestnanca má len lekár a občan.

Ako riešením sa momentálne javí návrh zástupcov APZD, ktorého realizácia by predstavovala zníženie administratívnej náročnosti personalistov pri spracovávaní DPN, aj keď nie jej úplné odstránenie. Návrh spočíva v zmene súčasnej oznamovacej povinnosti na tzv. negatívnu oznamovaciu povinnosť. Zamestnávatelia by podľa tohto návrhu oznamovali údaje o DPN len tých zamestnancov, ktorým nevzniká nárok na náhradu príjmu pri DPN a u všetkých ostatných by platila domnienka, že nárok na náhradu príjmu pri DPN vznikol. Nakoľko podľa vyjadrenia APZD je neporovnateľne vyššie zastúpenie zamestnancov, ktorým nárok na náhradu príjmu pri DPN vznikne oproti tým, ktorým nárok nevznikne, takéto tzv. negatívne oznamovanie by bolo pre zamestnávateľov významne menej administratívne náročné. Účastníci rokovaní sa predbežne stotožnili s uvedeným návrhom. Pre zavedenie uvedenej zmeny je však podmienkou, aby bola ePN plne funkčná v praxi (očakávanie je rok 2025) a zároveň je potrebné pripraviť novelizáciu súvisiacich právnych úprav k danej problematike, ktoré sú však mimo vecnej pôsobnosti MPSVR SR. **Nakoľko však ide o problematiku mimo vecnej pôsobnosti MPSV SR, nemôžeme z pohľadu gestora k tomuto návrhu zaujať odborné stanovisko.**

MPSVR SR vynaložilo veľké množstvo času a energie za účelom vysporiadania sa s požiadavkou zamestnávateľov na úpravu danej regulácie. Po vzájomnom spresnení informácií sa účastníci konzultácií zhodli na skutočnosti, že nie je možné preniesť oznamovaciu povinnosť zamestnávateľov o DPN svojich zamestnancov a ich nároku na náhradu príjmu zdravotným poisťovním na Sociálnu poisťovňu, a preto z pohľadu MPSVR SR považujeme túto tému za vyriešenú.

Regulácia č. 28 – takáto zmena si vyžiada

1. zmenu mzdových informačných systémov zamestnávateľov,
2. hromadný zber dát z poisťných pomerov trvajúcich v čase zavedenia zmeny,
3. prípravu informačného systému SP, ktorý bude schopný prijímať a
 - ❖ spracovať hromadne odovzdané ELDP s údajmi za obdobie pred zmeny,
 - ❖ priebežne evidovať, kontrolovať a opravovať dáta na ročnej báze a v tvare potrebnom na rozhodovanie o dávkach sociálneho poistenia.

V záujme hospodárneho vynakladania finančných prostriedkov je potrebné najprv sa vysporiadať s tým, či prichádza do úvahy možnosť opätovného zavedenia ročného zúčtovania alebo spojenia odvodov a daní (Unitas).

Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny aplikačnej praxe:

Návrhy na zmeny aplikačnej praxe ako alternatívne riešenie neboli prezentované.

9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia

Vypracujte pre každú reguláciu osobitne odpovede na nasledujúce otázky:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahrad'te konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 1).

Regulácia č. 23 (1. polrok 2023)

Oznamovacia povinnosť zamestnávateľa pri pracovnej neschopnosti do 10 dní.

Regulácia č. 28 (1. polrok 2023)

Povinnosť zamestnávateľa zasielať evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia do Sociálnej poisťovne.

Aký je dôvod vzniku regulácie a problém, ktorý má riešiť?

Regulácia č. 23

§ 231 Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (zákon o sociálnom poistení) ukladá zamestnávateľom povinnosti, ktorých plnenie je nevyhnutné pre riadne vykonávanie základného sociálneho poistenia. Pokiaľ ide o povinnosti v oblasti nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti, zákon o sociálnom poistení prebral s menšími zmenami úpravu povinností zamestnávateľov podľa právnej úpravy účinnej pred 1. januárom 2004. Keďže do sociálneho poistenia bolo začlenené aj úrazové poistenie, stanovuje zákon o sociálnom poistení aj základné povinnosti zamestnávateľa v tejto oblasti.

Zamestnávateľ je povinný odstúpiť pobočke tlačivo o DPN zamestnanca trvajúcej dlhšie ako 10 dní z dôvodu, že za predpokladu splnenia zákonných podmienok má poistenec počínajúc jedenástym dňom trvania DPN nárok na nemocenské, **ktoré vypláca Sociálna poisťovňa, ale len v prípade, DPN nebola zaznamenaná v systéme elektronickej PN.** Po prechode na plne funkčný systém elektronickej PN (účinnosť o 1. 6. 2023/ 1. 1. 2024 špecialisti) uvedená povinnosť zamestnávateľovi zanikne.

Nad rámec regulácie - zamestnanec má pri DPN nárok náhradu príjmu, **ktorú mu vypláca zamestnávateľ** a to od prvého do desiateho dňa trvania DPN. Počas tohto obdobia sa zo zamestnanca, ktorý má nárok na náhradu príjmu stáva poistenec štátu na zdravotné poistenie (vecná pôsobnosť MZ SR). Z dôvodu, že dochádza k zmene platiteľa poistného a aby mohla zdravotná poisťovňa požiadať o zaplatenie poistného za takéhoto zamestnanca štát, musí zamestnávateľ zdravotnú poisťovňu informovať o skutočnosti, že zamestnanec je DPN a má nárok na náhradu príjmu. Uvedené však nespadá pod gesciu MPSVR SR.

Regulácia č. 28.

ELDP slúži na oznámenie hodnoverných dát pochádzajúcich z poistného pomeru zamestnanca u daného zamestnávateľa na účely rozhodovania o nároku na dôchodkovú dávku. Obsahuje dáta, ktoré sa čiastočne prekrývajú s dátami oznámenými zamestnávateľom priebežne počas trvania poistného pomeru na mesačných výkazoch poistného, resp. z niektorých mesačných dát je možné vytvoriť dáta ročné, ktoré sú na účely rozhodovania o nároku na dôchodok potrebné. ELDP na rozdiel od mesačného výkazu sa vyplňuje v čase ukončenia pracovného pomeru alebo v čase uplatnenia nároku na dôchodkovú dávku, preto obsahuje už dáta aktuálne k dátumu ich ukončenia, teda už sú konsolidované. Mesačné výkazy obsahujú dáta aktuálne tiež v čase ich vyplnenia, preto v prípade zistenia chýb, nezrovnalostí bude nevyhnutné tieto chyby priebežne a opakovane opraviť a oznámiť, a to spätne bez akéhokoľvek časového obmedzenia (napríklad aj keď sa chyba zistí po 20 rokoch).

Aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému? Sú splnené jej ciele, určené v ex ante doložke vybraných vplyvov?

Regulácia č. 23

Ambíciou regulácie nebolo nikdy riešiť konkrétny problém, ale nastaviť základné a nevyhnutné povinnosti zamestnávateľov tak, aby bolo možné priebežné a riadne vykonávanie základného sociálneho poistenia.

Na základe vyššie uvedeného považujeme cieľ za splnený.

Regulácia č. 28

Problém nie je vyriešený. K hodnotenej regulácii sa v rámci konzultácií vyjadril len jeden subjekt, preto názor na ďalší postup, zmenu nemožno považovať za reprezentatívny. MPSVR SR tiež nie je známe, či návrh na zrušenie povinnosti pochádza od jedného alebo viacerých subjektov, tzn. nie je preukázaná váha návrhu na zrušenie tejto povinnosti.

V súčasnej politickej situácii nie je možné garantovať obnovenie ročného zúčtovania, zjednotenie výberu daní a odvodov a pod., ktoré by vylúčili dôvod existencie ELDP. Preto rozhodnutie o ďalšom postupe odporúčame odložiť minimálne o rok, kedy sa posúdi aká je pravdepodobnosť dosiahnutia cieľa v budúcnosti.

Vyskytli sa nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie?

Regulácia č. 23

V kontexte s oznamovacou povinnosťou zamestnávateľov zdravotným poisťovním o nároku na náhradu príjmu pri DPN zamestnancov, (vecná pôsobnosť MZ SR) APZD avizovala, že zamestnávateľ pri spracovávaní jednej DPN svojho zamestnanca musí vstupovať do dvoch

informačných systémov. To si žiada dlhší čas, podľa údajov APZD je pri jednej ePN potrebných cca 15 minút času na oznámenie potrebných údajov Sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniám, pričom oznamovanie údajov len zdravotnej poisťovni trvá cca 5 minút.

Regulácia § 231 zákona o sociálnom poistení je napriek tomu opodstatnená v aktuálnom znení v plnej miere.

Regulácia č. 28

Právna úprava, ktorá mala od 1. januára 2023 zaviesť povinnosť ročného zúčtovania, ktoré by malo ukončiť povinnosť predkladania ELDP, bola zrušená Dôvod predkladania ELDP zamestnávateľmi je preto stále opodstatnený.

Je vzhľadom k predchádzajúcim otázkam existencia regulácie stále opodstatnená?

Regulácia č. 23

Áno, hodnotená regulácia je naďalej potrebná a je vhodným nástrojom pre riadne vykonávanie základného sociálneho poistenia, konkrétne nemocenského poistenia v plnej miere. Riešenie je primerané voči nákladom, ktoré prináša podnikateľskému prostrediu.

Regulácia č. 28

Áno. Náklady podnikateľského prostredia sú závislé od toho, ktorú z troch možných foriem využívajú (papierovo, manuálne vyplnený a elektronicky zaslaný elektronický formulár, automaticky vyplnený a elektronicky zaslaný elektronický formulár). Riešenie považujeme za primerané voči nákladom.

Alternatívne riešenia z pohľadu gestora:

Regulácia č. 23

Administratívny problém zamestnávateľov, ktorý vyplynul zo stretnutí z APZD a ktorý nepadá pod gesciu MPSVR SR, navrhli APZD, NCZI a MZ SR riešiť tak, že sa súčasná oznamovacia povinnosť voči zdravotným poisťovniám o DPN zamestnancov, ktorým sa vypláca náhrada príjmu zmení na tzv. negatívnu oznamovaciu povinnosť, čo by znamenalo, že sa budú oznamovať len tí zamestnanci, ktorí nemajú nárok na náhradu príjmu. Uvedená zmena je však plne v kompetencii MZ SR.

Je možné dosiahnuť cieľ hodnotenej regulácie jej zmenou alebo zmenou aplikačnej praxe (bez zmeny regulácie) tak, že menej zaťažuje podnikateľské prostredie? (t. j. spôsobuje nižšie náklady, nižšie bariéry vstupu na trh, nižší negatívny vplyv na produktivitu, konkurencieschopnosť a pod.)

Regulácia č. 23

Hodnotená regulácia je naďalej potrebná a bez nej nie je možné zabezpečiť riadne vykonávanie základného sociálneho poistenia, konkrétne nemocenského poistenia. V uvedenom prípade nie je možné zmeniť aplikačnú prax bez zmeny regulácie.

Regulácia č. 28

Hodnotená regulácia je naďalej potrebná a bez nej nie je možné zabezpečiť riadne vykonávanie základného sociálneho poistenia, konkrétne dôchodkového poistenia. V uvedenom prípade nie je možné zaviesť zmenu aplikačnej praxe bez zavedenia ďalšej povinnosti zameranej na zber údajov za obdobie poistenia pred zrušením povinnosti predkladať ELDP.

Výsledok ex post hodnotenia - návrh:

☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

*Ak navrhujete reguláciu **upraviť**, tak uveďte ako, akých právnych predpisov (vrátane súvisiacich právnych predpisov) sa úprava dotkne a k akému dátumu účinnosti.*

*Ak navrhujete reguláciu **zrušiť bez náhrady**, tak k akému dátumu účinnosti?*

*Ak navrhujete **upraviť aplikačnú prax**, tak uveďte ako a k akému termínu.*

*Ak navrhujete reguláciu **ponechať bez zmeny**, tak uveďte dôvod.*

Regulácia č. 23

Hodnotenú reguláciu je potrebné ponechať, nakoľko je nevyhnutná pre riadne vykonávanie základného sociálneho poistenia, konkrétne nemocenského poistenia, regulácia dosahuje svoje ciele, pričom jej náklady nie sú neprimerane vysoké vo vzťahu k prínosom a neexistuje vhodnejšia alternatíva riešenia problému.

Regulácia č. 28

Hodnotenú reguláciu je potrebné ponechať, nakoľko je nevyhnutná pre riadne vykonávanie základného sociálneho poistenia, konkrétne dôchodkového poistenia, regulácia dosahuje svoje ciele, pričom jej náklady nie sú neprimerane vysoké vo vzťahu k prínosom a neexistuje vhodnejšia alternatíva riešenia problému.

9.4 Stanovisko ministerstva hospodárstva k vykonanému ex post hodnoteniu (vyplní ministerstvo hospodárstva)

A. Stanovisko k spôsobu vykonania ex post hodnotenia v zmysle jednotnej metodiky:

Gestor právneho predpisu (ďalej len „gestor“) v časti 9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií v Tabuľke č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií (ďalej len „tabuľka č. 1“) doplnil požadované údaje. Predpokladané náklady neboli vyčíslené. Skutočné náklady gestor vyčísľil konkrétnou sumou, pričom nasledujúca Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (ďalej len „tabuľka č. 2“) obsahuje údaje. Tabuľku č. 1 a tabuľku č. 2 gestor skopíroval z Prílohy č. 9b jednotnej metodiky. Doplnujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante gestor vyplnil. Výpočet vplyvov na podnikateľské prostredie bol vypracovaný na základe uvedeného spôsobu. Keďže ex ante analýza hodnotenej regulácie nebola vykonaná, rozdiel v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch nevznikol a taktiež nebolo možné uviesť dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov.

V časti 9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi (ďalej len „ex post konzultácie“) gestor jednotlivo a prehľadne uviedol účastníkov, formu, termíny a časový rozsah ex post konzultácií. Gestor vykonal ex post konzultácie vo forme verejnej ex post konzultácie zverejnením oznámenia o začatí verejnej ex post konzultácie na webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva“), a to v požadovanom trvaní. Gestor v rámci ex post konzultácií vykonal aj ciele ex post konzultácie formou cieleného oslovenia vybraných subjektov. Počas trvania ex post konzultácií sa zapojil 1 podnikateľský subjekt (ďalej len „účastník“). O ex post konzultácie bol prejavovaný záujem a z tohto dôvodu boli vykonané úspešne. V rámci ex post konzultácií účastník vzniesol pripomienky voči hodnotenej regulácii a voči jej výkonu a fungovaniu v praxi, ktoré gestor uviedol v príslušnom textovom poli. Okrem vznesených pripomienok účastník v rámci ex post konzultácie poskytol alternatívne riešenia, ktoré spočívajú v návrhoch na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia. Gestor následne poskytnuté alternatívne riešenia vyhodnotil.

Gestor v časti 9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia vyplnil všetky požadované údaje. Dôvod vzniku regulácie a podstata riešeného problému boli gestorom definované. Gestor určil, aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému. Nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie podľa gestora nevznikli a existencia regulácie je stále opodstatnená. Na záver gestor označil výsledok ex post hodnotenia, resp. návrh, a to ponechať reguláciu.

B. Stanovisko k ex post hodnoteniu jednotlivých regulácií:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako je použitý v tabuľke č. 1)
Regulácia č. 23. (1. polrok 2023) Oznamovacia povinnosť zamestnávateľa pri pracovnej neschopnosti do 10 dní.
Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:
Regulácia nastavila základné a nevyhnutné povinnosti zamestnávateľov tak, aby bolo možné priebežné a riadne vykonávanie základného sociálneho poistenia, konkrétne nemocenského poistenia. Regulácia dosahuje svoje ciele, pričom jej náklady nie sú neprimerane vysoké vo vzťahu k prínosom a neexistuje vhodnejšia alternatíva riešenia problému.
Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:
Alternatívne riešenie uvedené účastníkom bolo vyhodnotené gestorom, pričom následne gestor uviedol, že z jeho pohľadu to nie je vhodné alternatívne riešenie, ktoré môže zlepšiť podnikateľské prostredie.
Odporúčenie:
☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:
Ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu ponechať, zároveň však v zmysle poskytnutého vyjadrenia gestora Ministerstvo hospodárstva prerokuje problematiku s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky pre účel ďalšieho možného ex post hodnotenia regulácie v jeho gescii.
Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:
Vzhľadom na skutočnosť, že ex ante náklady regulácie neboli vyčíslené, nevznikol rozdiel medzi ex ante a ex post nákladmi. Z uvedeného dôvodu sa bod 6.13 Jednotnej metodiky z hľadiska mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov neuplatňuje.

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako je použitý v tabuľke č. 1)
Regulácia č. 28 (1. polrok 2023) Povinnosť zasielať evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia zamestnávateľom do Sociálnej poisťovne.
Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:
Regulácia zabezpečuje riadne vykonávanie základného sociálneho poistenia, konkrétne dôchodkového poistenia. Regulácia dosahuje svoje ciele, pričom jej náklady nie sú neprimerané vysoké vo vzťahu k prínosom a neexistuje vhodnejšia alternatíva riešenia problému.
Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:
Alternatívne riešenie uvedené účastníkom bolo vyhodnotené gestorom, pričom následne gestor uviedol, že z jeho pohľadu to nie je vhodné alternatívne riešenie, ktoré môže zlepšiť podnikateľské prostredie.
Odporúčenie:
☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:
Ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu ponechať, avšak vzhľadom na poskytnuté návrhy alternatívnych riešení a návrhy na úpravu od účastníkov konzultácií a komplexnosť problematiky je potrebná ďalšia široká diskusia so všetkými zainteresovanými stranami. V záujme hospodárneho vynakladania finančných prostriedkov je potrebné najprv sa vysporiadať s tým, či prichádza do úvahy možnosť opätovného zavedenia ročného zúčtovania alebo spojenia odvodov a daní (Unitas).
Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:
Vzhľadom na skutočnosť, že ex ante náklady regulácie neboli vyčíslené, nevznikol rozdiel medzi ex ante a ex post nákladmi. Z uvedeného dôvodu sa bod 6.13 Jednotnej metodiky z hľadiska mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov neuplatňuje.